

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. balandžio 15 d. Nr. 21RE2-147 (AG2-94/16-2026)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Evaldo Ambrozaičio ir Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja),

2026 m. balandžio 15 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. vasario 18 d. sprendimo Nr. STS-782 „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“ ir 2026 m. vasario 18 d. sprendimo Nr. STS-779 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. kovo 18 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. vasario 18 d. sprendimą Nr. STS-779 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ (toliau – ir Sprendimas Nr. 1);

2) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. vasario 18 d. sprendimą Nr. STS-782 „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“ (toliau – ir Sprendimas Nr. 2, kartu – ir Sprendimai);

3) įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą (sprendimus).

Pareiškėja nesutinka su ginčijamais Sprendimais, nes juose nepakankamai įvertinta stuburo patologijos apimtis ir progresavimas. Paaiškina, jog remiantis 2025 m. balandžio 9 d. atlikto MRT tyrimo duomenimis, nustatyta (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). 2026 m. sausio 16 d. pakartotiniame MRT tyrime nustatyta ryški (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) matmenys kai kuriuose segmentuose sumažėję iki (apie) (*duomenys neskelbtini*) mm, išlieka nervinių šaknelių dirginimas ir kompresija. Mano, jog šie medicininiai duomenys patvirtina ligos progresavimą ir atsakovės buvo netinkami įvertinti. Atsakovė sprendė, jog nepatvirtinta III-IV laipsnio stuburo deformacija, tačiau pareiškėjos vertinimu, nebuvo tinkamai įvertintas faktas, kad egzistuoja ryški daugiasegmentinė stuburo kanalo stenozė su nervinių struktūrų kompresija, o tokie pakitimai laikytini sunkiais ir funkciškai reikšmingais.

Nurodo, jog medicininiai dokumentai patvirtina nervinių šaknelių suspaudimą (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) bei (*duomenys neskelbtini*) deformaciją. Akcentuoja, jog tokia būklė sukelia reikšmingą funkcinių sutrikimą – vaikščiojimo ribojimą, skausmą, galūnių silpnumą, poreikį naudoti pagalbinę priemonę (lazdelę). Pabrėžia, jog sveikatos būklė pablogėjo, o

Sprendimuose nėra pateiktas išsamus vertinimas dėl ligos progresavimo ir jo įtakos kasdieninei veiklai.

Pareiškėja, prašydama panaikinti Sprendimus, siekia, jog atsakovė iš naujo įvertintų individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikį, įvertinant visus naujausius medicininius dokumentus ir ligos progresavimą.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra 2026 m. kovo 25 d. Komisijai pateikė atsiliepimą, kuriuo prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, jog pareiškėjos individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis (toliau – ir kompensacijos poreikis) ir lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis (toliau – ir automobilio pritaikymo poreikis) buvo vertinami 2025 m. lapkričio 5 d. – gruodžio 3 d. Agentūros Tauragės teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris asmeniui individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio ir lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nenustatė. Nesutikdama su Teritorinio skyriaus priimtais sprendimais, pareiškėja kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio kompensacijos poreikio ir automobilio pritaikymo poreikio vertinimo.

Paaikina, kad asmens individualios pagalbos teikimo išlaidų poreikis nustatomas vadovaujantis Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (toliau – ir Aprašas), jo priedais. Teigia, kad pagal Aprašo 16 punktą, individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį funkcionavimo lygmenį (Aprašo 1 priedas) ir individualios pagalbos poreikį, pildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas).

Nurodo, jog vertinant pareiškėjos kompensacijos poreikį, įvertintos 2025 m. spalio 31 d. VšĮ Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro siuntime į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; jų pašalinimo ar sritinės periodonto ligos; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*; *(duomenys neskelbtini)*.

Pažymi, kad Sprendime Nr. 1 pažymėta, kad asmeniui dėl diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų Aprašo 1 priedo „Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašo“ (toliau – ir Kriterijų sąrašas) 9 punktas (taikomas, kai diagnozuojama lėtinė inkstų liga (IV–V stadija), gydoma dializėmis, arba būklė po inkstų transplantacijos, kai taikomos dializės), kurio bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 20 balų, negali būti taikomas, nes Siuntime nurodyta *(duomenys neskelbtini)* stadijos lėtinė inkstų liga, tačiau 2025 m. lapkričio 14 d. nefrologo konsultacijos išvadoje patvirtinta *(duomenys neskelbtini)* stadijos lėtinė inkstų liga, duomenų apie taikomas dializes nėra. Akcentuoja, jog negali būti taikomas ir Kriterijų sąrašo 16 punktas (taikomas, kai diagnozuojama onkologinė liga, liga išplitusi (atokios metastazės), yra ligos liekamųjų reiškinių, didelis funkcinis sutrikimas (išplitusi onkologinė liga nustatoma įvertinus diagnozę pagal TNM sistemą, nustatytas metastazes ir (ar) III, IV ligos stadijas), kurio bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 30 balų, nes remiantis medicininių dokumentų duomenimis, asmeniui diagnozuotas *(duomenys neskelbtini)*. 2025 m. spalio 8 d. onkologo chemoterapeuto asmuo nukreiptas krūtinės ląstos, pilvo ir dubens kompiuterinei tomografijai 2025 m. gruodžio 9 d., elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje esančiais duomenimis, ją įvertinus konstatuota, kad *(duomenys neskelbtini)* proceso išplitimo požymių nematyti, duomenų už ligos recidyvą nėra. Taip pat Sprendime Nr. 1 nurodyta, kad negali būti taikomas ir Kriterijų sąrašo 36 punktas (taikomas kai asmeniui diagnozuojamos III–IV laipsnio stuburo deformacijos), kurio bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 40 balų, nes atliktame 2025 m. balandžio 9 d. magnetinio rezonanso tomografijos

tyrime nurodyta (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), bet nėra nurodytų deformacijų, siekiančių III-IV laipsnį ir tai neatitinka minėtos nuostatos dispozicijos reikalavimų. Taip pat negali būti taikomas ir Kriterijų sąrašo 40 punktą (taikomas kai asmeniui diagnozuojama kelio sąnario ankilozė arba labai ryški kontraktūra (sulenkimas – mažiau nei 100⁰, ištiesimas – ne mažiau nei 15⁰), kurio bazinis funkcionavimo lygmuo vertinamas 40 balų, nes 2025 m. rugsėjo 9 d. ortopedo traumatologo konsultacijos išvadoje nurodyta, kad judesiai per kelio sąnarį yra laisvi.

Atsakovė pažymi, kad asmeniui nėra diagnozuotų ligų arba būklių, atitinkančių Kriterijų sąrašo punktų reikalavimus. Vadovaujantis Aprašo 28 punktu, kai asmens sveikatos būklė neatitinka nė vieno kriterijaus, nurodyto Kriterijų sąrašė, asmeniui kompensacijos poreikis nenustatomas.

Tvirtina, kad asmens lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis nustatomas pilnamečiams asmenims, kurių judėjimo funkcijų sutrikimai yra ilgalaikiai ir (ar) negrįžtami pagal lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašė (toliau – ir Sąrašas) (Aprašo 2 priedas) nurodytus kriterijus. Sprendime Nr. 2 nurodyta, kad vadovaujantis pateiktų medicininių duomenų visuma, asmens būklė neatitinka nei vieno Aprašo 2 priedo punkto reikalavimų, asmeniui nėra diagnozuota ligų, nurodytų automobilio poreikio kriterijų sąrašė.

Atkreipia dėmesį, kad asmens negalios vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri asmens negalią vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu vertindami pareiškėjos negalią, vadovavosi negalios nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas. Pavestas funkcijas vykdančio vertintojo nesivadovavimas teisės aktuose griežtai apibrėžtomis procedūromis ir klievimasis subjektyviais pareiškėjo reikalavimais ir motyvais arba nuomone yra nesuderinamas su teisinės valstybės principais.

Atsakovės vertinimu, skundžiami Sprendimas Nr. 1 ir Sprendimas Nr. 2 yra teisėti, išsamūs, pagrįsti ir motyvuoti, todėl jų naikinti nėra pagrindo.

Mano, kad pareiškėja savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu. Pabrėžia, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinės negalios vertinimo.

Pareiškėja 2026 m. kovo 25 d. pateikė rašytinius paaiškinimus, išreikšdama nesutikimo su atsiliepimo teiginiais argumentus. Pažymi, kad pagal atsiliepime nurodytą poziciją, Agentūros vertinimas atliekamas remiantis Siuntime nurodytais duomenimis, tačiau realybėje Agentūra vertina ir e-sveikatos turinį, o tokios klaidinančios informacijos pateikimą vertina kaip skaidrumo principo pažeidimą. Akcentuoja, kad atsakovės nevertinimas e-sveikatoje esančių duomenų reiškia vertinimo neišsamumą ir neobjektyvumą. Mano, kad Sprendimai priimti visapusiškai ir objektyviai neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių.

Atsakovė 2026 m. balandžio 14 d. pateikė rašytinius paaiškinimus ir 2025 m. gruodžio 9 d. krūtinės ląstos, pilvo ir dubens kompiuterinės tomografijos aprašymo duomenis, susijusius su kompensacijos poreikio vertinimu pareiškėjos atžvilgiu.

Bylos šalys tinkamai informuotos apie posėdžio vietą ir laiką. Pareiškėja skundu prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka, atsakovė atsiliepimu sutiko su bylos nagrinėjimu rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgiant į bylos šalių valią, skundas išnagrinėtas rašytinio proceso tvarka (Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 7 dalis).

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. vasario 18 d. sprendimo Nr. STS-782 „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų

kompensacijos poreikio“ ir 2026 m. vasario 18 d. sprendimo Nr. STS-779 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Byloje esančiais rašytiniais duomenimis nustatyta, kad VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) pirminės sveikatos priežiūros centro 2025 m. spalio 31 d. išduotu Siuntimu pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą dalyvumo lygiui, pablogėjus sveikatos būklei, kompensacijų poreikiui ir automobilio pritaikymo poreikiui nustatyti. Siuntime nurodyta pagrindinė diagnozė (2 punktas) pagal TLK-10-AM kodą – (*duomenys neskelbtini*). Susijusios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*).

Siuntimo anamnezėje nurodyta, jog 2025 m. spalio 24 d. įvyko MI be ST pakilimo dėl SVT epizodo, kuris atsistatė savaime. Vargina sunkumas einant. Vaikšto su pagalbinėmis priemonėmis, šiuo metu – su lazdele (ši informacija nurodyta ir būklės įvertinimo objektyviai dalyje). 2023 m. sausio 4 d. atlikta (*duomenys neskelbtini*) kairėje.

Pareiškėja Agentūrai 2025 m. lapkričio 4 d. pateikė prašymą nustatyti individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensavimo poreikius.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius 2025 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. STS-10799 „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ nusprendė nevertinti automobilio pritaikymo poreikio, vadovaudamasis Aprašo 36.3 papunkčiu (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas Nr. 1). Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas 2025 m. gruodžio 3 d. Kompensacijų poreikio vertinimo akto Nr. SP-4865 pagrindu.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius 2025 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. STS-10800 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ nusprendė nevertinti kompensacijos poreikio, vadovaudamasis Aprašo 36.3 papunkčiu (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas Nr. 2). Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas 2025 m. gruodžio 3 d. Kompensacijų poreikio vertinimo akto Nr. SP-4865 pagrindu.

Nesutikdama su Teritorinio skyriaus sprendimu Nr. 1 ir sprendimu Nr. 2, pareiškėja 2026 m. sausio 6 d. Agentūros direktoriui pateikė skundus (toliau – ir Skundai), kuriais prašė panaikinti Teritorinio skyriaus sprendimą Nr. 1 ir Teritorinio skyriaus sprendimą Nr. 2. Skunduose išreiškė nesutikimą nevertinti kompensacijos poreikio, pažymėta, kad po sprendimų buvo lankytasi pas specialistus. Taip pat išreiškė nesutikimą dėl automobilio kompensacijos poreikio nevertinimo. Prašė paaiškinti, kodėl prašymas nebuvo nagrinėjamas, kai pareiškėja nuolat juda ramentų pagalba, jaučia nuolatinį judėjimo sunkumą, turi galiojančią vairuotojo pažymėjimą.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjos Skundus ir atlikęs pakartotinį individualios pagalbos kompensacijos ir automobilio kompensacijos poreikio vertinimus, 2026 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. STS-782 „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“ ir 2026 m. vasario 18 d. sprendimu Nr. STS-779 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“ nusprendė nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo Nr. 1 ir sprendimo Nr. 2 ir pareiškėjai nenustatyti kompensacijos poreikio ir automobilio pritaikymo poreikio. Sprendime Nr. 1 konstatuota, kad asmens sveikatos būklė neatitinka kriterijų, nurodytų Kriterijų sąrašė, nes Siuntime į Agentūrą ir su juo pateiktuose dokumentuose nurodytų susirgimų sunkumo laipsnis ir jų sukeliami funkciniai sutrikimai neatitinka Kriterijų sąrašo 9, 16, 36, 40 kriterijų. Sprendimo Nr. 1 teisiniu pagrindu nurodytas Aprašo 28 punktas. Sprendimas Nr. 1 priimtas 2026 m. vasario 18 d. Kompensacijų poreikių vertinimo akto Nr. SP-28 pagrindu. Sprendime Nr. 2 konstatuota, kad asmens sveikatos būklė neatitinka kriterijų, nurodytų Sąrašė, nes Siuntime į Agentūrą ir su juo pateiktuose dokumentuose nurodytų susirgimų sunkumo laipsnis ir jų sukeliami funkciniai sutrikimai neatitinka minėto Sąrašo 7, 8, 11 punktų kriterijų. Sprendimo Nr. 2 teisiniu pagrindu taip pat nurodytas Aprašo 28 punktas.

Pareiškėja skundu Komisijai nesutinka su Sprendimu Nr. 1 ir Sprendimu Nr. 2. Mano, kad pakartotinis vertinimas atliktas neišsamiai, neįvertintas ligos progresavimas ir jo įtaka kasdieninei veiklai, nevertinti visi medicininiai dokumentai.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir ASNTAPI), Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (aktuali redakcija, galiojanti nuo 2025 m. rugpjūčio 18 d., minėta, toliau – ir Aprašas), ir 1 bei 2 priedai.

Dėl kompensacijos poreikio vertinimo

ASNTAPI 2 straipsnio 10 dalyje nustatyta, kad individualusis pagalbos poreikis, tai asmens su negalia poreikis, atsirandantis dėl jo negalios ir (ar) aplinkos veiksnių, trukdančių jam būti savarankiškam atliekant kasdienę veiklą. Atsakovei suteikta teisė VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus <...> dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto e papunktis). Šio įstatymo 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse, asmeniui, kuriam dėl riboto savarankiškumo reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga, gali būti nustatomas individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikis, nustatant tokio poreikio lygį: 1) pirmas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo yra visiškai nesavarankiškas, negeba orientuotis ir (ar) judėti, ir jam reikalinga nuolatinė kito asmens pagalba ir (ar) slauga; 2) antras lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi didelių savarankiškumo, galimybės orientuotis ir (ar) judėti sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ir (ar) slauga nuo 6 iki 10 valandų per parą; 3) trečias lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi vidutinių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba nuo 4 iki 6 valandų per parą; 4) ketvirtas lygis – nustatomas asmeniui, kuriam dėl ilgalaikio ir (ar) negrįžtamo organizmo funkcijų sutrikimo išsivysto negalia, dėl kurios asmuo turi nedidelių savarankiškumo ir dalyvavimo visuomeniniame gyvenime sunkumų, dėl kurių jam reikalinga kito asmens pagalba ne ilgiau kaip 4 valandas per parą.

Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijus ir tvarką, dokumentų, reikalingų individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikiui <...> nustatyti, parengimo ir pateikimo Agentūrai tvarką <...> nustato Aprašas (Aprašo 1 punktas). Minėto aprašo 8 punkte nurodyta, jog asmenį gydantis gydytojas, siūsdamas asmenį į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti <...>, įsitikinęs, kad asmens sveikatos būklė atitinka bent vieną iš kriterijų, nurodytų Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašė (Aprašo 1 priedas), Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ir ESPBI IS) pateikia klinikinius elektroninius dokumentus E003 „Stacionaro epikrizė“ ar E025 „Ambulatorinio apsilankymo aprašymas“ ir E027 „Siuntimas konsultacijai, tyrimams, gydymui“, <...> arba pildo nustatytos formos siuntimą į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti <...>, kuriuose nurodo diagnozę (-es), dėl kurios (-ių) asmuo siunčiamas į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti, asmeniui taikytą gydymą ir (ar) panaudotas medicinos priemonės.

Individualios pagalbos kompensacijos poreikis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens bazinį funkcionavimo lygmenį ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant individualios pagalbos kompensacijos poreikį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Kompensacijų poreikio vertinimo aktas (Aprašo 16 punktas). Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas kompensacijos poreikį užpildo Klausimyną, vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą, ir medicininiuose dokumentuose ir, vertinant asmeniui individualios pagalbos kompensacijos poreikį, nustato asmens bazinį funkcionavimo lygmenį <...> (Aprašo 18.2.1, 18.3 punktai).

Agentūra priima motyvuotą sprendimą nevertinti asmens kompensacijos poreikio, kai įvertinus ESPBI IS pateiktus klinikinius elektroninius dokumentus arba Siuntime į Agentūrą pateiktus duomenis ir informaciją, nustatoma, kad asmens, siunčiamo į Agentūrą kompensacijos poreikiui nustatyti, sveikatos būklė neatitinka nė vieno iš kriterijų ir jų aprašymo, nurodytų Bazinio

funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijų sąrašė (1 priedas) ir (arba) Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašė (2 priedas) (Aprašo 36.3 papunktis).

Aprašo 53.1 papunktyje numatyta, jog Agentūros teritorinių skyrių sprendimai dėl kompensacijos poreikio gali būti skundžiami Agentūros direktoriui, kurio įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį kompensacijos poreikio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka, kurios taisyklės taikomos kompensacijų poreiki vertinant teritoriniame skyriuje. Pakartotinis kompensacijos poreikio vertinimas Aprašo 53.1 papunktyje nurodytu atveju atliekamas remiantis tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą (Aprašo 54 punktas).

Sistemiškai vertinant aukščiau nurodytus teisės aktus, darytina išvada, kad tam, jog asmeniui būtų nustatytas individualios pagalbos poreikis, tiek jo sveikatos būklė ir asmens organizmo funkciniai sutrikimai, tiek šių sutrikimų sąlygoti asmens gebėjimai būti savarankiškam kasdienėje veikloje turi atitikti Aprašą, taip pat jo 1 priedo (Kriterijų sąrašė) ir Klausimyne nurodytus kriterijus.

Komisija, nagrinėdama šį administracinį ginčą pirmiausia pažymi, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

Atitinkamai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Šios teisės normos yra siejamos su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2020 m. lapkričio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1548-629/2020, 2025 m. spalio 15 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-559-525/2025).

LVAT praktikoje yra konstatuota, kad kiekvienu konkrečiu atveju, vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAĮ 10 straipsnio taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose. Šia teisės norma iš esmės yra siekiama užtikrinti, kad asmeniui, dėl kurio yra priimtas atitinkamas individualus administracinis aktas, būtų žinomi šio akto priėmimo teisinis bei faktinis pagrindai, motyvai (žr., pvz., LVAT 2024 m. rugsėjo 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2198-575/2024, 2025 m. birželio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-339-415/2025).

Sprendžiant dėl pareiškėjos skundžiamų Sprendimų teisėtumo vertinimo, itin svarbu yra akcentuoti tai, jog specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas

(diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013, 2024 m. lapkričio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-883-552/2024), todėl, šiuo atveju, Komisija vertins Sprendimų atitiktį ginčo teisinam reguliavimui, į bylą pateiktų įrodymų turiniui bei vertins, ar atsakovė tinkamai įgyvendino individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensavimo poreikio ir automobilio pritaikymo poreikio vertinimo procedūrą pareiškėjos atžvilgiu.

Siuntimo turinys patvirtina, kad pareiškėjai nustatytos sekančios diagnozės: pagrindinė – (*duomenys neskelbtini*); susijusios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*). Siuntimo būklės įvertinimo objektyviai dalyje nurodyta, kad pareiškėja „vaikšto su pagalbinėmis priemonėmis, šiuo metu su lazdele“.

Skundžiamo Sprendimo Nr. 1 turinys patvirtina, jog atsakovė pareiškėjos kompensacijos poreikio vertinimą atliko dėl Kriterijų sąrašo 9, 16, 36, 40 kriterijų.

Kriterijų sąrašo 9 punkte numatytas kriterijus – lėtinė inkstų liga (IV–V stadija), gydoma dializėmis, arba būklė po inkstų transplantacijos, kai taikomos dializės. Taigi, šis kriterijus reikalauja, jog medicininiais dokumentais būtų patvirtina lėtinė inkstų liga (IV–V stadija), kuri privalo būti gydoma dializėmis, taip pat šis kriterijus taikytinas, kai asmeniui taikomos dializės po inkstų transplantacijos.

Iš į bylą pateikto 2025 m. lapkričio 14 d. UAB „(*duomenys neskelbtini*) klinikos“ gydytojo nefrologo ambulatorinio apsilankymo išrašo nustatyta, jog asmeniui nustatyta lėtinė inkstų liga, kuri yra (*duomenys neskelbtini*) stadijos. Nei Siuntimo duomenys, nei gydytojo specialisto išrašo duomenys, nei kiti į bylą pateikti medicininiai dokumentai nepatvirtina, jog pareiškėjai taikytinos dializės ar atlikta inkstų transplantacija, gydoma dializėmis. Nors Siuntime nurodyta, kad inkstų liga yra (*duomenys neskelbtini*) stadijos, tačiau duomenų apie gydymą dializėmis nėra, o pastaroji sąlyga yra būtina šio kriterijaus taikymui, vadinasi atsakovė neturėjo jokio teisinio ir faktinio pagrindo taikyti Kriterijų sąrašo 9 punkto ir pagal jį nustatyti kompensacijos poreikį.

Kriterijų sąrašo 16 punkte numatytas kriterijus taikytinas, kai asmeniui diagnozuota onkologinė liga, kuri yra išplitusi (atokios metastazės), yra ligos liekamųjų reiškinijų, didelis funkcinis sutrikimas. Pateiktas aiškinimas kaip nustatoma išplitusi onkologinė liga – įvertinama diagnozė pagal TNM sistemą, nustatytas metastazes ir (ar) III, IV ligos stadijas.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės (*duomenys neskelbtini*) klinikų gydytojo onkologo chemoterapeuto 2025 m. spalio 8 d. ambulatorinio apsilankymo išrašo anamnezėje nurodyta, kad pareiškėjai 2022 m. lapkričio 16 d. nustatytas kairio inksto tumoras, 2023 m. sausio 4 d. atlikta neferektomija kairėje laparotominės operacijos metu, inksto piktybinis navikas pT2aNxMx. 2023 m. balandžio 24 d. onkologo chemoterapeuto konsultacija – duomenų už inksto karcinomos metastazavimą nėra. 2024 m. vasario 12 d. KT išvada – mts židinių nematyti. 2024 m. liepos 1 d. krūtinės ląstos n-mose nurodyta, jog mts židinių plaučių audinyje nematyti. 2024 m. rugpjūčio 9 d. pilvo UG, išvada: mts nesimato. 2024 m. rugpjūčio 13 d. vertinant atliktus tyrimus, duomenų už onko patologiją ir ligos recidyvą šiuo metu nėra. 2025 m. vasario 14 d. krūtinės ląstos, pilvo ir dubens organų KT, 2025 m. sausio 14 d. skydliaukės UG, išvada: skydliaukės pakitimus tikslinti UG; plaučiuose DL2S4 pakitimai tikėtini liekamieji uždegiminiai nepilnos rezorbcijos stadijoje, stebėtini dinamikoje <...> kitų ligos išplitimo KT požymių nematyti. 2025 m. gruodžio 9 d. KT išvada – navikinio proceso išplitimo KT požymių nematyti.

Į bylą pateikti Siuntimo duomenys, gydytojo nefrologo, gydytojo chemoterapeuto onkologo išrašai nepatvirtina, jog pareiškėjai diagnozuota onkologinė liga būtų III, IV stadijos, duomenų apie ligos išplitimą – atokias metastazes, pagal į bylą pateiktus įrodymus – nėra. Vadinasi, atsakovė neturėjo teisinio ir faktinio pagrindo taikyti Kriterijų sąrašo 16 punkto.

Kriterijų sąrašo 36 punktą taikytinas, kai asmeniui nustatytos III–IV laipsnio stuburo deformacijos, o 40 punktą – kai nustatyta kelio sąnario ankilozė arba labai ryški kontraktūra (sulenkimas – mažiau nei 100⁰, ištiesimas – ne mažiau nei 15⁰).

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų 2025 m. balandžio 17 d. gydytojo neurologo ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodyta išvada po atlikto stuburo L/S dalies MRT: stuburo ašies deformacija, L5 intraosalinė cistelė, keli sklerotiniai židiniai. Multisegmentiniai degeneraciniai ir hipertrofiniai pokyčiai, kliniškai reikšmingiausi, su Modic I tipo r-jomis L2-S1 segmente. Tarpslankstelių diskų lėtiniai išsigaubimai, L2-S1 lygmenyse ribojami kraštinių osteofitų; Th11/12 paracentrinė-subartikulinė protrūzija kairėje, L1/2 prie-intraekstraformalinė protrūzija dešinėje, L4/5 formalinė protrūzija kairėje. T11/12 kairėje, L1/2 dešinėje saiki lateralinė, L2/3-L5/S1 vidutinė – ženkli lateralinių kišenių ir stuburo kanalo, įvairaus laipsnio intervertebrinių angų stenozė; galimas Th12 sin., S1 utr. Nerv. Šaknelių dirginimas, kompresija į L3 utr, L4-g nervines šakneles. L2/3-L5/S1 tankus, apspausťas *cauda equina* nervinių šaknelių pluoštas.

Pareiškėja skunde nurodo, jog jos liga progresuoja, o papildomai atlikto 2026 m. sausio 16 d. MRT tyrimo metu nustatyta ryški L3-S1 stuburo kanalo stenozė, su nervinių struktūrų kompresija, tekalinio maišo matmenys kai kuriuose segmentuose sumažėję apie 4 mm, tačiau iš bylos medžiagos matyti, kad atsakovė jokio vertinimo dėl naujai atlikto MRT ir suformuluotų išvadų nepateikė. Minėtas tyrimas atliktas iki skundžiamo Sprendimo Nr. 1 priėmimo, tačiau atsakovės neįvertintas. Be kita ko, ne atsakovės kompetencijai priskirtina vertinti, ar stuburo deformacijos yra III-IV laipsnio, tai turi būti atlikta gydytojų specialistų. Atsakovė dėl papildomų medicininių dokumentų pateikimo, papildomo asmens sveikatos ištyrimo deformacijos laipsnio aspektu nesikreipė į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, nors pagal Aprašo 18.4.1–18.4.3 papunkčius tokią teisę turi. Todėl Komisija sprendžia, jog atsakovės išvados dėl Kriterijų sąrašo 36 punkto netaikymo, nėra išsamios ir pagrįstos, kadangi nebuvo atliktas visapusiškas ir išsamus kompensacijų poreikio pagal Kriterijų sąrašo 36 punktą vertinimas.

Atsakovė sprendė, jog pareiškėjos atžvilgiu negali būti taikomas Kriterijų sąrašo 40 punktas, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinta kelio sąnario ankilozė arba labai ryški kontraktūra.

VšĮ (*duomenys neskelbtini*) ligoninės 2025 m. rugsėjo 9 d. gydytojo ortopedo traumatologo stacionaro epikrizėje nurodyta, kad 2025 m. rugpjūčio 19 d. atlikta menisko operacija, plyšusios meniskų dalys pašalintos, atliktas debridementas. Būklės įvertinimo objektyviai dalyje nurodyta, jog judesiai per kelio sąnarį laisvi, kiek skausmingi. Kadangi šis medicininis įrodymas nepatvirtina, jog kelio sąnarys visiškai nejudrus ar yra labai ryški kontraktūra, priešingai, aiškiai nurodyta, jog judesiai per kelio sąnarį yra laisvi, darytina išvada, jog atsakovė pagrįstai sprendė, jog šios ligos (M23.22) sukeliama funkciniai sutrikimai neatitinka Kriterijų sąrašo 40 punkto.

Komisija, įvertinusi į bylą pateiktų medicininių dokumentų apie pareiškėjos sveikatos būklę ir organizmo funkcinius sutrikimus visumą, sprendžia, jog atsakovė nepagrįstai neatliko kompensacijų poreikių vertinimo pagal Kriterijų sąrašo 37 punktą. Minėtas punktas taikytinas, kai asmeniui yra ryški monoparezė, hemiparezė ar paraparezė, kai raumenų jėga – 3–4 balai, arba kiti labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai. Taigi ši teisės normos dispozicija apima ir atvejus, kai asmeniui nustatyta ryški monoparezė, hemiparezė ar paraparezė, kai raumenų jėga – 3–4 balai, ir tuos atvejus, kai nustatyti labai ryškūs motorikos funkcijos sutrikimai. Papildomų sąlygų nustatymo šio kriterijaus taikymui nėra reikalaujama. Aptariamo kriterijaus dispozicijai pagrįsti reikalinga visapusiškai įvertinti, pirmiausia, ar asmuo turi kitus labai ryškius judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimus ir, antra, ar tokie sutrikimai sąlygoja individualios pagalbos poreikio lygio taikymą.

Į bylą pateikti medicininiai dokumentai patvirtina, jog pareiškėja juda su pagalbinėmis priemonėmis – lazdele (gydytojo onkologo chemoterapeuto išrašas, Siuntimo duomenys, neurochirurgo išrašas), apsunkintas apsitarnavimas (po įvykusio MI, gydytojo kardiologo išrašo duomenys). Gydytojo neurochirurgo išrašė nurodyta, kad „vargina sunkumas eiti, pradėjus eiti pradeda skaudėti juosmenį, silpti kojos, turi pasiremti lazdele. Kartu atsiranda ir mėtymas į šonus“. Kojų jėga lenkiant per kelius 4 balai, pėdų jėga 5 b, kairės pėdos plantofeksijos 4 b., silpnėsi jutimai kairėje pėdoje. Komisijos vertinimu, šie medicininiuose dokumentuose užfiksuoti duomenys leidžia daryti išvadą, jog pareiškėjai nustatyti kiti labai ryškūs judėjimo (motorikos) funkcijos sutrikimai, tačiau atsakovė Sprendime Nr. 1 nepaaiškino, kodėl sveikatos būklė ir jos sukeliama funkciniai sutrikimai nevertinti pagal Aprašo 1 priedo 37 punkto nuostatas.

Atsakovės į bylą pateikto Klausimyno duomenys patvirtina, jog pareiškėjai reikalinga didelė arba nuolatinė pagalba judėjimo (mobilumo) srityje (iš 13 punktų 9 įvertinti 3–4 balais, o tai reiškia vyraujančią didelį pagalbos poreikį), bendravimo srityse ir kasdieninėje veikloje (iš 12 punktų 11 įvertinti 3–4 balais, reiškiančiais vyraujančią didelį poreikį), dalyvavimo, ištraukimo srityje visi punktai įvertinti 4 balais, taip pat reiškiančiais nuolatinį pagalbos poreikį. Komisijai nekilo abejonių dėl netinkamai užpildyto Klausimyno, be to, tokių skundo argumentų nenurodo ir pareiškėja skunde, todėl sprendina, jog atsakovė tinkamai taikė Aprašo 25.3 papunkčio nuostatas ir pagrįstai pakartotinai nepildė Klausimyno.

Esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., LVAT 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A⁵²⁰-2294/2012, 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A³⁹⁸-442/2015, 2017 m. balandžio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-131-822/2017). Tuo tarpu pareigos nustatyti juridinių faktų visetą, būtiną ir pakankamą teisės normai taikyti, nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principo, nei su VAĮ 10 straipsnio imperatyvais (LVAT 2016 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2617-575/2016, 2018 m. liepos 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018).

Nagrįnėjamu atveju, neatlikus visapusiško kompensacijos poreikio vertinimo pagal visas pareiškėjai nustatytas diagnozes ir funkcinius sutrikimus, neįvertinus visų aktualių medicininių įrodymų, negali būti sprendžiama, jog individualios pagalbos poreikio vertinimas atliktas visapusiškai ir objektyviai. Atliekant pakartotinį pareiškėjos kompensacijos poreikio vertinimą ir priimant skundžiamą Sprendimą Nr. 1, buvo pažeisti VAĮ 3 straipsnyje įtvirtinti įstatymo viršenybės ir objektyvumo principai, padaryti esminiai procedūriniai pažeidimai, neįvertinti visi įrodymai. Komisija daro išvadą, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį pareiškėjos individualios pagalbos kompensacijos poreikio vertinimą Aprašo 53.1 papunkčio pagrindu, neužtikrino visapusiško kompleksinio medicininės ir pareiškėjos pateiktos informacijos vertinimo, neužtikrino Aprašo 16 punkto, 18.3. papunkčio įgyvendinimo, dėl ko priimtas Sprendimas Nr. 1 yra nepakankamai motyvuotas, o Komisijai ištaisyti Agentūros klaidas ir spręsti specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimus kompetencija nesuteikta. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Sprendimas Nr. 1 naikintinas. Agentūrai kyla pareiga iš naujo išnagrinėti pareiškėjos skundą dėl Agentūros Teritorinio skyriaus priimto sprendimo Nr. 2 ir teisės aktų nustatyta tvarka priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Dėl lengvojo automobilio kompensacijos poreikio vertinimo

Atsakovė VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus ir dėl asmens su negalia lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio, termino (ASNTAPI 5 straipsnio 6 dalies f) punktas). Vadovaujantis minėto įstatymo 21 straipsniu, asmeniui, kurio judėjimo funkcijų sutrikimas yra ilgalaikis ir (ar) negrįžtamas, gali būti nustatomas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis (1 dalis). Pagal to paties straipsnio 2 dalį, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis nustatomas tokiais terminais: 72 mėnesiams, kai prognozuojamas asmens judėjimo funkcijų sutrikimo pasikeitimas per artimiausius 72 mėnesius (1 punktas); neterminuotai, kai neprognozuojamas asmens judėjimo funkcijų sutrikimo pasikeitimas ir (ar) asmens judėjimo funkcijų sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio (2 punktas). Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (3 dalis). Asmuo, kuriam nustatytas lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikis, turi teisę gauti Tikslinių kompensacijų įstatyme nustatyto dydžio lengvojo automobilio ir (ar) jo techninio pritaikymo išlaidų kompensaciją (4 dalis).

Aprašo 17 punktu nustatyta, kad automobilio kompensacijos poreikis nustatomas asmenims, kurių judėjimo funkcijų sutrikimai yra ilgalaikiai ir (ar) negrįžtami pagal Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašą (2 priedas) nurodytus kriterijus (pildomas Kompensacijų poreikio vertinimo aktas).

Aprašo 2 priede pateiktas Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų sąrašas (minėta, toliau – ir Sąrašas) ir Lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio nustatymo kriterijų aprašymas.

Iš pateikto teisinio reglamentavimo darytina išvada, kad norint nustatyti asmeniui lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikį, šio asmens sveikatos būklė turi atitikti bent vieną kriterijų, nurodytą Sąrašė (Aprašo 2 priede).

Paminėtame Sąrašė nurodyti kriterijai: 1) bent vienos kojos paralyžius arba ryški parėzė (esant monoparėzei ar plegijai, paraparėzei ar plegijai, hemiparėzei ar plegijai, tetraparėzei ar plegijai) (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių); 2) sunkus judėjimo ir atramos sistemos funkcinis sutrikimas; 3) labai sutrikusios galūnių funkcijos, kai yra nugaros smegenų pažeidimas pagal ASIA (angl. *American Spinal Injury Association*) klasifikaciją A, B (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių); 4) abiejų kojų arterijų aterosklerozė, kai kraujotakos nepakankamumas yra ne žemesnės nei II B stadijos pagal Fonteno klasifikaciją arba ne žemesnės nei 2 kategorija pagal Rutherfordo skalę (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių); 5) abiejų kojų lėtinis veninės kraujotakos nepakankamumas (abiejų kojų lėtinė venų liga), C5–C6 klasės klasifikacija pagal CEAP (angl. *Classification for Clinical, Etiological, Anatomical and Pathophysiological*) klasifikaciją (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių); 6) abiejų kojų limfostazė, III–IV stadija pagal Mikos klasifikaciją (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių); 7) lėtinė inkstų liga, IV–V stadija, kai atliekamos dializės; 8) III–IV laipsnio stuburo deformacijos, kai asmeniui stovėti ir judėti reikia techninių pagalbos priemonių; 9) būklė po hemipelvektomijos (vienos dubens pusės pašalinimo operacijos) (kai reikia techninių pagalbos priemonių); 10) klubo sąnario ankilozė (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių); 11) kelio sąnario ankilozė (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių); 12) šlaunies arba blauzdos bigė arba protezas; 13) abiejų pėdų bigės arba protezai Šoparo sąnaryje; 14) achondroplazija.

Skundžiamo Sprendimo Nr. 2 turinys patvirtina, kad automobilio pritaikymo poreikis pareiškėjai nenustatytas. Šis poreikis buvo vertinamas pagal Sąrašo 7, 8, 11 punktus.

Pagal Sąrašo 7 punktą automobilio kompensacijos poreikis nustatomas kai yra lėtinė inkstų liga, IV–V stadija, kai atliekamos dializės. Aukščiau minėta, kad Siuntimo, gydytojo nefrologo išrašas ir kiti medicininiai duomenys nepatvirtina, jog pareiškėjai taikomos dializės, todėl minėtas punktas negali būti taikomas ir atsakovės išvada yra pagrįsta.

Pagal Sąrašo 8 punktą automobilio kompensacijos poreikis nustatomas, kai asmeniui yra III–IV laipsnio stuburo deformacijos, kai asmeniui stovėti ir judėti reikia techninių pagalbos priemonių. Vadinasi, šios normos taikymui būtina ne tik nustatyti deformacijos laipsnį III–IV, bet ir iš medicininų duomenų turi būti aišku, jog asmeniui stovėti ir judėti būtinos techninės pagalbos priemonės. Byloje pateikti medicininiai dokumentai patvirtina, kad pareiškėjai judėjimui reikalinga pagalbinė priemonė – lazdelė, tačiau surinkti įrodymai nėra pakankami nuspręsti, kokio laipsnio yra stuburo deformacija. Todėl atsakovės išvada dėl šio kriterijaus taikymo negalimumo nėra pakankamai motyvuota, pagrįsta.

Pagal Sąrašo 11 punktą, automobilio kompensacijos poreikis nustatomas, kai yra kelio sąnario ankilozė (kai judėjimui reikia techninių pagalbos priemonių). Minėta, jog gydytojo ortopedo konsultacijos išvadoje nurodyta, kad judesiai per kelio sąnarį yra laisvi, vadinasi ankilozė nėra nustatyta. Todėl atsakovės išvada dėl šio kriterijaus netaikymo yra pagrįsta.

Į bylą pateiktų medicininų dokumentų visuma nepatvirtina, jog automobilio kompensacijos poreikis turėjo būti vertinamas pagal kitus Sąrašo punktus.

Apibendrinant darytina išvada, kad atsakovė neatliko išsamaus pakartotinio kompensacijos poreikio ir automobilio pritaikymo poreikio vertinimo. Priimtų Sprendimų motyvacijos trūkumai yra esminiai, todėl skundas tenkintinas. Sprendimai neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nustatytų pagrįstumo ir motyvuotumo reikalavimų. Ginčijami Sprendimai naikinami ir Agentūra įpareigojama pakartotinai spręsti dėl kompensacijos poreikio ir automobilio pritaikymo poreikio ir priimti sprendimus, individualiai įvertinus visus medicininis dokumentus.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Atsakovė pateiktu atsiliepimu taip pat prašo bylos duomenų neviešinti, nes byloje esanti medžiaga yra apie asmens sveikatą, iš jos galima identifikuoti patį asmenį.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos X. Y. skundą tenkinti.

Panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. vasario 18 d. sprendimą Nr. STS-779 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, termino“.

Panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2026 m. vasario 18 d. sprendimą Nr. STS-782 „Dėl lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikio“.

Įpareigoti Agentūrą per 20 darbo dienų priimti naujus teisės aktų reikalavimus atitinkančius sprendimus.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos nariai

Marina Adomaitė

Evaldas Ambrozaitis